

Nr 1018

Av herr **Hagnell m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 83, med förslag till lag om tryggande av pensionsutfästelse m. m.*

(Lika lydande med motion nr 815 i Första kammaren)

Propositionen nr 83 till årets riksdag lägger fram förslag till lag om tryggande av pensionsutfästelser m. m. Propositionen grundar sig på betänkandet om »Pensionsstiftelser II» (SOU 1965: 41). Den utredning som föregått betänkandet går tillbaka på motioner som, i samverkan med fackliga intressen, framlades till 1953 års riksdag angående justeringar och förtydliganden i då gällande lagar om pensionsstiftelser och pensionslöften.

De krav som då uppställdes var bland annat:

att stiftelse bör ha särskild styrelse, vari skulle ingå representanter från de anställda,

att när medel avsättes till stiftelse, skulle detta bekantgöras för styrelsen,

att såsom villkor för skattefri avsättning till pensionsstiftelse uppställa som krav att stiftelse i princip skulle tillgodose alla grupper anställda inom företaget,

att konkurslagen skulle omskrivas så, att medel som avsatts till pensionsstiftelse skulle komma i bättre förmånläge och ej jämföras med gåva.

Utredningens nu framlagda förslag tillgodoser till stor del ovannämnda krav. Genom ATP:s införande har frågan nu i viss mån fått en annan karaktär än för tolv år sedan. ATP ger ett grundskydd till de stora grupperna, de äldre får dock en mindre del och många som nyligen gått i pension blir helt utan. För de sistnämnda grupperna får pensionslöften givna av arbetsgivarerna stor betydelse.

De nu befintliga stiftelserna som till övervägande delen (ca 80 procent) består av reversstiftelser, föreslås helt slopade, medan stiftelser med för pensionering avskilda tillgångar, s. k. realstiftelser, skall få bestå. De skall få styrelse med lika många ledamöter från såväl arbetstagarna som arbetsgivarerna.

Reversstiftelserna har som enda tillgångar fordringar gentemot arbetsgivarerna i form av reverser. En skuldpost i arbetsgivarens balansräkning, benämnd »Avsatt till pensioner», övertar stiftelseinstitutets funktion. Begräns-

ningar av vilka pensionslöften som får upptagas har gjorts i syfte att få så enhetliga regler som möjligt. Man syftar till att vad som kallas »Allmän pensionsplan» skall bli det allenarådande. Med allmän pensionsplan menas, att en plan för löftet skall ha uppgjorts och godkänts av arbetstagarnas huvudorganisation, dvs. förbunden. Arbetsgivaren skall enligt förslaget fortfarande få göra avdrag för utgifter för personalens pensioner vid taxering till statlig och kommunal skatt. Han kan dessutom använda pengarna inom företaget. Begränsningar bör dock enligt utredningen införas, så att den reserv som avsätts inte blir för stor i förhållande till de av arbetsgivaren gjorda åtagandena.

De förslag till ändringar i befintliga lagar, som ger de anställda större trygghet vid företagens upphörande, överlåtelse eller konkurs, tillgodosåg tidigare uppställda krav.

Den nu framlagda propositionen har emellertid på en viktig punkt frångått utredningens förslag, nämligen beträffande förmånsrätten vid konkurs. — Pensionsmedlen föreslogs i utredningen få förmånsrätt efter inteckningar men före skatter. — Detta försvagar väsentligt löntagarnas fordran gentemot andra borgenärer. Från såväl LO som TCO framhölls i yttranden över utredningen det angelägna i att pensionsmedlen skulle få den förmånsrätt som utredningen föreslog.

Vi anser med hänvisning till ovanstående,

att propositionen bör kompletteras med bestämmelser om att förmånsrätt enligt handelsbalken 17 kap. 11 §, 3:e stycket ges följande lydelse:

»Förmånsrätt efter vad i andra stycket sägs åtnjutes i arbetsgivarens konkurs för fordran å framtida pension, i den mån fordringen icke utgår med förmånsrätt enligt 6 a §. Samma förmånsrätt åtnjuter borgensman till allmän pensionsplan för vad han utgivit till inköp av privat pensionsförsäkring åt gäldenärens arbetstagare. Utfäst pension får dock ej väsentligt överstiga vad som är normal pension inom motsvarande grupp av arbetstagare.» (Jfr betänkandet.)

Stockholm den 25 april 1967

Hans Hagnell (s) Valter Kristenson (s) Torsten Fredriksson (s)
